پارىژدىكى ئۇيغۇر قىزنىڭ بايانى

مۇقەددەس مىجىت

(ئەدەبىي خاتىرە)

تەھرىردىن: مەزكۇر ئەسەرنىڭ ئاپتورى مۇقەددەس مىجىت 1982-يىلى ئۈرۈمچىدە تۇغۇلغان. ئۈرۈمچى شەھەرلىك 20-باشلانغۇچ مەكتەپنى پۈتتۈرگەندىن كېيىن، شىنجاڭ سەنئەت ئىنىستىتۇتىنىڭ تۇنجى قارارلىق بالېت كەسپىگە ئوقۇشقا كىرگەن .تۆت يىللىق ئوقۇشنى تاماملىغاندىن كېيىن، ئالىي مەكتەپكە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش بىر تۇتاش ئىمتىھانىغا قاتنىشىپ، پېئانىنو كەسپى بويىچە تولۇق كۇرسقا قوبۇل قىلىنغان. ئوقۇش ھاياتىدا ئۇ قوشۇمچە ياپون، ئىنگلىز

تىللىرىنى ئۆگەنگەن. ئۇدا بەش يىل مەكتەپ بويىچە «ئۇچقە ياخشى ئوقۇغۇچى»، ئاپتونوم رايون بويىچە 2002-يىلى «مۇنەۋۋەر ستودېنت» بولغان. ئۇ 2001-يىلى ئۇرۇمچىدە ئۆتكۈزۈلگەن «تويىما لوغۇسنى تالىشىش» پېئانىنو مۇسابىقىسىنىڭ ياشلار گۇرۇپپىسىدا 2-لىككە ئېرىشكەن. 2002-يىلى 6-ئايدا مەكتەپنىڭ تەشكىللىشى بىلەن ياۋرۇپادىكى يالغۇز كىشىلىك پېئانىنو كېچىلىكى ئۆتكۈزگەن.

2003-يىلى 2-ئايدا پارىژ «1901-يىل» سەنئەت ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئوقۇشقا

چاقىرىش قەغىزى بىلەن فرانسىيىگە چىققان. بىر يىللىق فرانسوز تىلى، پىئانىنو كەسپى ئۆگىنىش تەييارلىقىدىن كېيىن، ئىمتىھاندىن ئۆتۈپ، فرانسىيە دۆلەتلىك «پارىژ 10-ئۇنىۋېرسىتېتى» ئىنسانشۇناسلىق كەسپى تولۇق كۇرسىنىڭ 3-يىللىقىدىن باشلاپ ئوقۇشقا قوبۇل قىلىنغان.

ئۇ بىر تەرەپتىن پىئانىنو كەسپى بويىچە ئورۇنداش ماھارىتىنى ئۈزلۈكسىز يۇقىرى كۆتۈرۈش، يەنە بىر تەرەپتىن ئىنسانشۇناسلىق كەسپى بويىچە ماگىستىر

ئاسپرانت، دوكتور ئىلمى ئۇنۋانىغا ئېرىشىش ئۈچۈن تىرىشماقتا.

ئۇ فرانسىيىدىكى ئوقۇش ھاياتىنىڭ دەسلەپكى چاغلىرىدا، ئۆزى ئۇچراشقان نەق رېئاللىق ۋە ئۇنىڭدىن يارالغان يېڭىچە ھېس-تۇيغۇلىرى ئاساسىدا مەزكۇر ئەسەرنى يېزىپ چىققان.

2003-يىلى 3-ئاينىڭ 24-كۈنى قەدىمىم فرانسىيە تۇپرىقىغا بېسىلدى. شۇندىن باشلاپ، بىر مەزگىل كۆڭلۈمنى ھاياجان ۋە تېڭىرقاش ئىچىدە ئۆتتى، ئەمما يېڭى ئەلدىكى باشقىچە

رېئالliq مېنى تېزلا باشقىچە ياشاش ۋە تەپەككۇر قىلىشقا قىستىدى. ئارىدىن بىر مەزگىل ئۆتكەندىن كېيىن بىردىنلا ئەينى چاغدا يازغۇچى ئەختەم ئۆمەرنىڭ «يىراق قىرلاردىن ئانا يەرگە سالام!» يوللىغانلىقىنى قايتىدىن ھەققىي چۈشەنگەندەك بولدۇم ۋە ئىختىيارسىز قولۇمغا قەلەم ئالدىم.

بۆۋمەريەم چىركاۋى

پارىژ-دۇنيا مەدەنىيىتىنىڭ بۆشۈكلىرىدىن بىرى. ئۇ قەدىمىيلىكى، گۈزەللىكى، ئاۋاتلىقى، تۇرمۇش مەزمۇنىنىڭ

مۇللىقى بىلەن دۇنياغا داڭلىق. بۇ يەردە بۇنىڭدىن 300 يىل ئاۋۋال بەرپا قىلىنغان تار تاش كوچىلار، گىرەلىشىپ كەتكەن يېڭى مودا بىنالار، رىم ئۇسلۇبىدىكى قەدىمكى چىركاۋلار، خان-كىنەزلەردىن قالغان ئوردا-سارايلار، ئوپېرا-تىياتىرخانىلار، مەشھۇر رەسسام-ھەيكەلتاراشلارنىڭ ئېسىل ئەسەرلىرى بىلەن لىق تولغان چوڭ-كىچىك مۇزېيلار، گۈل-چېچەكلىك كوچىلار، پارىژنى ئوتتۇرىدىن ئىككىگە بۆلۈپ ئېقىۋاتقان سەلتەنەتلىك

سەن (سەنيا) دەرياسى، پارىژنىڭ سىموۋولى
ئەيفېڭ مۇنارى، زەپەر دەرۋازىسى، نۇرغۇن
قېتىملىق جەڭلەردىن ئامان-ئېسەن
ئۆتكەن مەشھۇر بۆۋىمەريەم چىركاۋى بار.
بۇ چىركاۋنى ھەر بىر كۆرگىنىمدە ئاپامنىڭ
چىركاۋ ھەققىدە ئېيتىپ بەرگەنلىرى قۇلاق
تۆۋىمدە جاراڭلاپ، بىر قەدىمي چىركاۋ
بىلەن قوشۇلۇپ فىرانسۇزلارنىڭ مۇقەددەس
روھى كۆز ئالدىمدا نامايان بولىدۇ.
ئىككىنچى دۇنيا ئۇرۇشى مەزگىلىدە
فىرانسىيە چېگرىسىغا گېتلىرنىڭ تۇنجى

توپ ئوقلىرى چۈشكەندە ئۇرۇش
ۋەيرانچىلىقىنىڭ پارىژغا كېلىۋاتقانلىقىنى
سەزگەن شەھەر ئاھالىسى خۇددى بىرەر
قوماندان بۇيرۇق چۈشۈرگەندەكلا
ئۆيلىرىدىن چىقىشىپ، ئۇدۇل بۆۋۈمەرىيەم
چىركاۋىغا قاراپ ماڭغان. ئۇ يەردىكى
قىممەتلىك مەدەنىي مىراس ۋە بويۇملارنى
ئاۋايلاپ ئەدىياللارغا ئوراپ، ماشىنا،
ھارۋىلىرىغا سېلىپ، ئاتلىرىغا ئارتىشقان،
ھېچنەرسە قالمىغاندا كېلىپ قالغانلىرى
بولسا ئەڭ ئاخىرقى بىر تال مىخنى بولسىمۇ

قومۇرۇۋېلىپ يانچۇقلىرىغا تىقىشقان ... ئۇلار بۇ بويۇملارنى ئەڭ ئاۋۋال ئەڭ بىخەتەر جايغا يوشۇرۇپ خاتىرجەم بولۇشقاندىن كېيىنلا بوۋا-مومىسى، ئاتا-ئانىسى، بالىلىرىنى ۋە مال مۈلكىنى بىخەتەر جايلارغا يۆتكىگەن ...ئۇرۇش ئاياقلاشقاندىن كېيىن ھېچكىم ھېچنەرسىگە خىيانەت قىلماي، ھەممە نەرسىنى ئۆز پېتى ئەسلىدىكى ئورنىغا جايلاشتۇرغان. ھەتتا ھېلىقى ئاخىرقى بىر تال مىقنىمۇ ئۆز جايىغا قېقىپ قويۇشقان.

بۇۋمەريەم چىركاۋى ئەسلى تۇسكە كىرگەندىن كېيىنلا ئاندىن كىشلەر خاتىرجەم بولۇشۇپ، شەخسىي ئىگىلىكلىرىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشكە كىرىشكەن...

شۇنىڭدىن بۇيانقى 60 يىلدىن كۆپرەك ۋاقىتتا ئۇ بىر نەچچە قېتىم رېمونت قىلىنىپ، تېخىمۇ جەلپكار تۇس ئالغان. (هازىر سىرتقى قىسمى رېمونت قىلىنىۋېتىپتۇ). پارىژلىقلارنىڭ ئەنئەنە ۋە مەدەنىي مىراسلىرىغا بولغان مۇنداق

مەسئۇلىيەتچانلىقىنى ئويلىغىنىمدا قەلبىم چەكسىز لەرزىگە كېلىدۇ. پارىژدىكى ھەربىر ئاسارە-ئەتىقىنىڭ مۇكەممەل ساقلىنىشىدىكى نەچچە ئەۋلاد پارىژ پۇقراسىنىڭ ئۇلۇغ ئەجرىدىن سۆيۈنمەي تۇرالمايمەن.

فرانسىيلىكلەر نەزەرىدىكى ئەڭ قىممەتلىك نەرسە

«بىر كىلوسى بىر ياۋرو!» دەپ ۋارقىرىشىپ كۆكتاتلىرىغا خېرىدار

چاقىرىشۋاتقان ئەرەبلەر بازىرى، چاتاقچى قارا تەنلىكلەر رايونى، تىنىدىن بەدبۇي پۇراق ئۇرۇلۇپ تۇرىدىغان هاراقكەشلەر، جاهانكەشتىلەر ... بۇ كوچىلاردا يەنە هەرخىل ئىرق ۋە دىندىكىلەرنى، مېهرىبان-دوستانە كىشىلەرنى، هاكاۋۇر مۇزشىپانىلەرنى، قۇلىقىنى ئارقىسىدىن كىلىۋاتقان كىشىنى كۆرگىلى بولىدۇ. ئەك چوڭ قىلىپ تىپىشۋالغان غەلىتە ياسانچۇقلارنى ئۇچرىتىمەن. بۇنداق چاغلاردا ماڭا نىسبەتەن هەم سىرلىق، هەم

ئاجايىپلىققا تولغان بۇ شەھەردە كاللام سوئال ۋە سىرلىق تۈشۈنچىلەر ئارىسىدا پەخىرلىنىش ۋە ھاياجانلار بىلەن تولدۇ. خىياللىرىم چوڭقۇرلاشقانچە بۇ يەردە ئۇچراتقان، ئىرىشكەن بۆيۈكلۈكلەر كۆز ئالدىمغا كېلىدۇ-دە، بىردىنلا يەڭگىللەپ قالىمەن. ئاشۇ يېڭىلىقلار ئىچىدە فرانسۇزلارنىڭ «كۇتۇپخانا مەدەنىيىتى» شۇنداقلا «كىتاب مەدەنىيىتى» مېنىڭ روھىمغا ئاجايىپ يېڭىلىنىشلارنى ئېلىپ كەلدى.

پارىژدىكى جورج.پومپىدو بىناسىدا ئەڭ داغدۇغىلىق مۇھىم ئۈچ قەۋەتلىك كۇتۇپخانا بار. ئۇ كۆلىمىنىڭ چوڭلۇقى، ئەسلىھەلىرىنىڭ تولۇقلۇقى بىلەنلا ئەمەس، ھەقسىزلىقى بىلەنمۇ داڭلىق. بۇ كۇتۇپخانىدا 350 مىڭ پارچە كىتاب، 2500 خىلدىن ئارتۇق ژۇرناللار توپلىمى، 6000 خىل خەرىتە، 10 مىڭ 700 دانە ماتېرىيال دېسكىسى، 1200 خىل تىل ئۆگىنىش ماتېرىيالى ۋە خەلقئاراغا تورلاشتۇرۇلغان 700 كومپيۇتېر بار.

پارىژدا ئوتتۇرا-كىچىك كۆلەمدىكى كۈتۈپخانىلاردىن قانچىسى بارلىقىغا ئېنىق بىر نېمە دېيەلمىسەمۇ، ئەمما ھەربىر رايونغا ئالتىدىن كۈتۈپخانا توغرا كېلىدىغانلىقىنى جەزملەشتۈرەلەيمەن. ئۇنداقتا «مۇشۇنچىۋالا كۆپ كۈتۈپخانىغا كىرىدىغان ئادەم بارمدۇ؟»

پارىژنىڭ كۈتۈپخانىلىرى ئادەتتىكى كۈنلەردە چۈش سائەت 12دە ئېچىلىدۇ. ئېچىلىشتىن بۇرۇن ئۆچىرەتتە تۇرغانلار بەزىدە 100چە كىشىگە يېتىدۇ. سەپ

ئچىدە كىچىكلەر، ياشلار، ئوتتۇرا ياشلىقلارنى، چوڭلار، ھەتتا ئاران ماڭىدىغان بوۋاي-موماييلارنىمۇ ئۇچرىتالايسىز. ئۇلار ئۆزگە نۆۋەت تەگكۈچە بۇ يەردە بىرەر-ئىككى سائەت ساقلاشقا رازى. كۇتۇپخانىغا كىرگەن دەسلەپكى كۈنلىرىمنىڭ بىرى ئىدى. تەستە بىر ئورۇن تېپىپ ئولتۇرۇپ، ماتېرىياللىرىمنى ئالدىمغا يايدىم. ئەمما ھايال ئۆتمەي ماتېرىياللىرىمنىڭ كەملىكىنى بايقىدىم. ئورنۇمدىن تۇرۇپ

تىزىملىك بويىچە كىتاب-ماتېرىياللارنى داۋاملىق ئىزدەشكە مەجبۇر بولدۇم. ئىزدىشىم تەكرارلىق ئىچىدە داۋاملىشىۋاتاتتى. بىر چاغدا ئورۇق بىر بوۋاي ماڭا قاراپ كۈلۈمسىرىگىنىچە ئالدىمغا كەلدى-دە:

-ساڭا قەغەز كېرەكمۇ؟ لوغەتچۇ؟ قانداق لوغەت كېرەك؟ بەلكىم خاتىرە قالدۇرۇشقا قەغەز كېرەكتۇ، مانا بۇلارنى ئالغىن، مەن ساڭا لوغەت تېپىپ كېلەي دېگىنىچە يېنىمدىن ئايرىلدى. مەن

ھەقىقەتەن خاتىرە دەپتىرىمنى تاپالماي تىت-تىپ بولۇۋاتقان ئىدىم. بۇ مېھرىبان بوۋاينىڭ خېلىدىن بېرى مېنى كۈزىتىپ تۇرغىنىنى ھېس قىلغىنىمدا خۇددى ئۆز بوۋامنى قۇچاقلىغاندەك ئۇنى بويىندىن قۇچاقلىغۇم كەلدى.

كۇتۇپخانىلار شەنبە ۋە يەكشەنبە كۈنلىرى كۈندۈزى 11دىن كەچ 10 غىچە ئېچىلىدۇ ھەمدە تېخىمۇ قايىنام-تاشقىنلىققا چۆمىدۇ.

دەم ئېلىش كۆنلىرى كۇتۇپخانىغا چۈشتىن كېيىن كېلىپ قالغىنىڭىزدا ئۇزاقراق سەۋرى-تاقەت قىلمىسىڭىز كىرەلمەيسىز. شۇنداق كۆنلەرنىڭ بىرىدە مەن ئۇزاق ئۆچرەتتە تۇرۇپ، كۇتۇپخانىغا ئاخىرى كىردىم. سومكامدا قەغەز-قەلەم، لوغەت بىلەن بىر تال بولكا بار ئىدى. پىلانىمچە بولكىنى قۇرۇق يەپ قوساقنى ئالداپ تۇرسام، بۈگۈن كۆرۈپ تۈگەتمەكچى بولغان ماتېرىياللارنى

تۆگەتسەم، تاپشۇرۇقۇمنى ئىشلىۋالسام ... بولاتتى.

كۇتۇپخانىغا كىرىپ ئورۇن تېپىشىمۇ خېلى كۆتتۈم. بىر چاغدا جايلىشىپ ئولتۇرۇۋالغاندىن كېيىن، كومپيۇتېرنى ئېچىپ، لوغەتنى قولۇمغا ئالدىم ...شۇ ئولتۇرغانچە بىر چاغدا قوسقىم پىژىلداپ ئاچقاندىلا بىر قولۇمنى سومكامغا ئۇزاتتىم، قۇرۇق بولكىنى تەستە ئاز-ئازدىن يوتۇشقا باشلىدىم.

-سزگە ياردىمم كېرەكمۇ؟

بۇدرە چاچلىق، كۆزلىرى چوڭ-چوڭ، پەممچە 20 ياشلارغا بارمغان بىر بالا ماڭا قاراپ تۇراتتى.

-رەھمەت سزگە، ئۆزۈم تىرىشىپ كۆرەي.

مەن رەھمىتىمنى بىلدۈرۈپلا، يەنە ئۆز ئىشمغا كىرىشتىم.

–قۇرۇق بولكا يېيىش تەس،–دېدى ئۇ يەنە.

ھەقىقەتەن سىرتقا چىقىپ قەھۋە ياكى ئۇسسۇزلۇق ئېلىپ كىرەي دېسەم ۋاقتىمنىڭ ئۆتۈپ كېتىشىدىن ئەنسىرەپ چىڭ ئولتۇرۇۋالغان ئىدىم.

–سىز فرانسىيىلىكمۇ؟–سورىدىم مەن.

–ياق، مەن ئالجىرىيىلىك.

–پارىژدا ئوقۇمسىز؟

–ياق، ئشلەيمەن، ئادەتتە دەم ئالغان چاغلىرىمدا بۇ يەرگە كېلىپ تىرىشىپ ئۆگىنىۋاتقان ياشلارغا خالىس خىزمەت قىلىشنى ئۆزۈم تاللىغان.

مەن ئۇنىڭ ياردىمىگە نائىل بولدۇم. ئۇ خۇددى پىشقەدەم ئوقۇتقۇچىلاردەك ماڭا بىر قىسىم سۆزلەرنىڭ فرانسۇزچە يېزىلىشى، ئوقۇلۇشى ۋە تەلەپپۇز قىلىنىشىنى تولىمۇ ئەستەيدىل، ئەتراپلىق ئۆگەتتى.

بۇ يەردىكى كۇتۇپخانىلاردا ئەنە شۇنداق قەلبى مېھرى-مۇھەببەتكە تولغان خالىس مۇلازىملارنى ھەر كۈنى ئۇچرىتالايسىز.

كىتاب-فىرانسىيىلىكلەر تۇرمۇشىنىڭ مۇھىم بىر قىسمىغا ئايلىنىپ كەتكەن. ئۇلارنىڭ «يىلىغا 100 كىتاب ئوقۇمىغان كىشى فىرانسىيىلىك ئەمەس» دەيدىغان شۇئارى، ئۆلچىمى بار. شۇڭا ئۇلاردا ئۇلۇغ يازغۇچىلىرىغا لايىق ئۇلۇغ ئوقۇرمەنلەر بارلىققا كەلگەن. ھەر قېتىم كۇتۇپخانىلاردا ناھايىتى ئەستايىدىللىق بىلەن

ئۆگىنىۋاتقان بوۋاي-مومايلارنى ئۇچراتقىنىمدا سۆيۈنۈش ئىلكىدە ئۇلار بىلەن ئۈنسىز مۇڭدىشىمەن.

مەن فرانسىيىلىكلەرنىڭ شۇ دەرىجىدە كىتابخۇمارلىقىنى، فرانسۇز مىللىتىنىڭ ساپاسىنىڭ يۇقىرىلىقىدا بولسا كېرەك، دەپ ئويلىدىم.

ھەقىقەتەن كىتاب ئوقۇش، كىتاب يېزىش ۋە ئىجاد قىلىش ئارقىلىق فرانسىيىنىڭ بۈگۈنى بارلىققا كەلگەن، دەپ

جەزملەشتۆرۆشكە بولىدۇ. بىزدە كىتاب- ژۇرناللارنى يەنىلا ئىلىم ساھەسىدىكىلەر كۆپرەك ئوقۇيدۇ. پارىژدىچۇ؟ كىتاب ئوقۇش-خۇددى ھەر كۈنى ھەممە ئادەم نان يىگەنگە ئوخشاشلا ئومۇملاشقان. ئاپتۇبۇستا، مېتىرودا، پويىزدا، بانكىدا، ھەتتاكى تېز تاماقخانا، كوفىخانىلاردىمۇ كىتاب، گېزىت-ژۇرنال كۆرۈش ئومۇمىيەتكە ئايلانغان. فرانسىيىدە كىتابخانىلارغا قۇلاي بولسۇن ئۈچۈن تومۇلۇق كىتابلار باب ياكى قىسىملار بويىچە

كىچىك، يېنىك، ئەپلىك ئىشلىنىپ، نەشر قىلىنغان. شۇڭا مۇنداق ئەپلىك كىتابلار پارىژلىقلارنىڭ ئەڭگۈشتەرىگە ئايلىنالىغان.

باللار بويۇملىرى ماگىزىنلىرىنى ئارىلاش داۋامىدا، فىرانسىيىلىكلەرنىڭ كىتابقا بولغان ھېرىسمەنلىكىنىڭ دەل مۇشۇ يەردىن باشلىنىدىغانلىقىنى چەزمىلەشتۇردۇم. ھەرخىل جانلىقلار، گۈل-گىياھلار، ئاسمان جىسىملىرى تونۇشتۇرۇلىدىغان ھەرخىل كىتابلار، بىر ياشلىق باللارنىڭمۇ ھەمراھلىرى ئىكەن. بۇلارنى كۆرۈپ «يىلىغا

100 كىتاب ئوقۇش» بوۋاقلارنىڭمۇ شۇئارى قىلىنغانمۇ-نېمە، دەپ ئويلاپ قالدىم. ئەسلىدە بوۋاق چېغىدىن باشلاپلا سىڭدۈرۈلگەن كىتاب ھەۋىسى فرانسىيىلىكلەرنى كىتابخۇمارلارغا ئايلاندۇرۇۋەتكەن ئىكەن.

فرانسىيىلىكلەر بىرەر-ئىككى كۆن كىتاب ئوقۇيالماي قالسا ئۆزلىرىنى دۆتلىشىپ قالغاندەك سېزىپ بىئاراملىق ھېس قىلىشىدىكەن. نەشرىياتچىلىقتىمۇ قېلىپلار بۇزۇلۇپ، ئوقۇرمەننىڭ ئېھتىياجىنى ئاساس

قىلىش قاتارلىق نۇرغۇن ئىمكانلار ھەرقانداق فرانسىيىلىكنى بىر مىنۇت بوش ۋاقتى چىقسىلا يانچۇقىدىن، سومكىسىدىن بىر تال كىتابنى سۇغۇرۇپ ئېلىپ ئوقۇشقا ئالدىرايدىغان ھالەتكە كەلتۈرگەن.

ئەينى يىللاردا «كىتاب ئويۇنچۇق»لارغا ھەمراھ بولۇپ، چوڭ بولغان بۇدرۇق قىز بوۋاقلار بۈگۈنكى كۈندە مودا كىيىملەرنى كىيىشىپ، ئېسىل سومكىلارنى كۆتۈرۈشكەن گۈزەل خېنىملار قاتارىغا قوشۇلۇپ كەتكەن بولسىمۇ، ئۇلار خالىغان چاغ ۋە جايدا

سومكىلىرىدىن گىرىم بويۇملىرى قۇتىسى بىلەن يانمۇ-يان تۇرىدىغان كىتابنى چىقىرىپ ھوزۇرلىنىپ ئوقۇشقا ئادەتلىنىپ كەتكەن. ئۇلار شۇ تۇرقى بىلەن تېخىمۇ مۇكەممەل، تېخىمۇ چىرايلىق قىز-ئەلۋەتتە!

يېڭى بىر كىتاب فرانسىيىلىكلەر نەزەرىدە بىر قىزىق نۇقتا. ھەرقانداق سورۇندا يېڭى كىتاب ھەققىدە بەس-مۇنازىرە بولىدۇ. بۇ ھەقتە ئېغىز ئاچالمىغان كىشى خۇددى گۇناھكاردەك بويۇن قىسىپ قالىدۇ.

2003-يىللىق روژىستوۋ بايرىمى يېتىپ كېلىشتىن ئىلگىرى كىتابخانىلارنىڭ سودىسى بەكلا قىزىپ كەتتى. چۈنكى روژىستوۋ بايرىمىدا ئەڭ قىممەتلىك سوۋغىلارنىڭ بىرى سۈپىتىدە يېقىنلىرىغا كىتاب سوۋغا قىلىش فىرانسىيىلىكلەرنىڭ ئادىتىگە ئايلانغان. بۇ ھالەت ئۆرۈمچىدىكى مەلۇم بىر تۇغۇلغىنا كۈن سورۇنىدا «تۇغۇلغان كۈن» ئۆتكۈزۈۋاتقان دوستۇمغا ئىككى دانە كىتاب تەقدىم قىلغانلىقىم ئۆچۈن سورۇندىكىلەرنىڭ:

ئاسان ئىشنى تېپىپسەن، ئىككى كىتاب بىلەنلا قۇتۇلدۇڭ! دەپ ماڭا تاپا-تەنە قىلىشقانلىقىنى يادىمغا سالدى. ئەمدى ئويلىسام، كىتاب راستىنلا ئەڭ ئېسىل سوۋغات ئىكەن. ئۆرۈمچىگە بارسام ئاشۇ دوستلىرىمغا يەنە كىتاب سوۋغا قىلىمەن، تاكى ئۇلار كىتابنىڭ ھەممىدىن ئېسىل سوۋغا ئىكەنلىكىنى چۈشەنگىچە!

بۇنداق قەتئىي قارارغا كېلىشىمگە تۈرتكە بولغىنى يەنىلا فرانسىيىلىك ساۋاقداشلىرىم

بولدى. فرانسوز تىلى ساۋاتىم چىققاندىن باشلاپ مەن ئۇلارنىڭ:

–نەچچە كۈندىن بۇيان دەرس ئوقۇپ بەك چارچىدىم، نېرۋىلىرىمۇ جىددىيلىشىپ كەتتى. بۇ ھەپتە دەم ئېلىش كۈنىدە ياخشى كىتابتىن بىرنى ئوقۇپ، كاللامنى ئارام ئالدۇراي دېمەن، دېيىشىۋاتقانلىقىنى پات-پات ئاڭلايدىغان بولدۇم. ئۇيۇنغا قارىغاندا كىتاب كۆرۈشكە كۆپرەك ۋاقىت ئاجرىتىش، كىتابتىن ئازادىلىككە، ئارامغا ئېرىشىش –

ھەقىقەتەن فرانسىيىلىكلەرنىڭ ئۆزگىچە، كىشىنى سۆيۈندۈرىدىغان دانا يولى ئىدى.

فرانسىيىگە كېلىپ يېرىم يىلدىن كېيىن ئىش ئىزدەشكە باشلىدىم. ئۆزۈمنىڭ ئىنگلىز، فرانسۇز، خەنزۇ تىللىرىنى بىلىدىغان ئالاھىدىلىكىم، ئۈرۈمچىدە ئائىلە ئىسپان ئوقۇتقۇچىسى بولغان، ئېلاندا، كۆپ قىسىملىق تېلېۋىزىيە فىلىمدا رولغان خىزمەت تەجرىبەمنىڭ بارلىقىنى بىلدۈرۈپ، خېلى كۆپ شىركەتلەرنىڭ خىزمەتچى قوبۇل قىلىش ئېلانلىرىنى

تۇشقۇزۇپ ئەۋەتتىم. ئۇزاق ئۆتمەي شەنبە-يەكشەنبىلىك گەزمال كۆرگەزمىسىدە تونۇشتۇرغۇچىغا ئېهتىياجلىق بىر شىركەتتىن «يۈزتۇرانە ئىمتىهانغا قاتنىشىڭ!» دېگەن ئۇقتۇرۇش كەلدى. خۇشال بولدۇم، چىرايلىق كىيىنىپ، چاچلىرىمنى قويۇۋېتىپ، ئۆزمۇگە ئىشەنچ قىلغان هالدا ئىمتىهان مەيدانىغا كىردىم.

ئالدىمغا 10 بەتلىك ئىمتىهان سوئالىنى قويۇشتى. ئاخىرقى بىر نەچچە بېتى

داڭلىق كىتابلارنىڭ يازغۇچىسى، مەزمۇنى دېگەندەك سوئاللار بىلەن تولغان ئىكەن. ئۇنىڭدىن باشقا ئەڭ ئاخىرقى قېتىم ئوقىغان كىتابىڭىز قايسى؟ ئاپتورى كىم؟ دېگەن سوئالمۇ بار ئىكەن. مەن «كىچىك نىكولا»، «غەلىتە ئادەم» ئاپتورى ئالبېرت.كەمۇ دەپ يازدىم. (ئالدىنقىسى بالىلار ھېكايىلىرى توپلىمى بولۇپ، فرانسۇز تىلى ئۆگىنىشىمنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدە چۈشىنىشىمگە ئاسانراق دەپ ئۆزۈم تاللاپ ئوقىغان ئىدىم). ئۇلار 20 ياشلىق بىر

قىزنىڭ بۇ جاۋابىدىن قىلچە ھەيرانلىق ھېس قىلىشمىدى. مەن بولسام ئۇلارنىڭ مېنى چۈشەنگەنلىكىدىن بەك رازى بولدۇم. ئەڭ ئاخىرىدا ئۇلار مەندىن:

–سىز كىتاب ئوقىغاندا ۋەقەلىكىگە بەكرەك قىزىقامسىز ياكى كىتابنىڭ يېزىلىش ئۇسلۇبىغىمۇ؟ دەپ سورىدى.

مەن قوبۇل قىلىندىم، ئەمما گەزىتخانا كۆرگەزمىسىدە ھەپتىسىگە ئاران ئالتە سائەت تونۇشتۇرغۇچى بولىدىغان قىزدىن

سورالغان خىلمۇ-خىل سوئاللار ئىچىدە كىتاب ھەققىدە سورالغانلىرىدىن تولىمۇ ھەيران بولدۇم. قېنى، ۋەتەنداش تەڭتۈشلىرىم، بۇنىڭ نېمە ئۈچۈنلۈكىنى مۇلاھىزە قىلىپ كۆرۈڭلار.

ئۇنتۇلماس بىر سائەتلىك دەرس

پارىژلىقلارنىڭ بىر كۈنلۈك تۇرمۇشى بىر ئىستاكان كوفى، بىر بولكا (ياكى بىر كېسىم تورت) ۋە بىر پارچە گېزىتتىن باشلىنىدۇ.

دۇنياغا داڭلىق تەكلىماكان قۇملۇقىنىڭ گىرۋەكلىرىدىكى يېشىل بوستانلىقلارنىڭ بىرى بولغان ئۆرۈمچىدە تۇغۇلۇپ ئۆسكەن ئۇيغۇر قىزى مۇقەددەس مىجىتنىڭچۇ؟

ئۇنىڭ سەھىرىمۇ بىر بولكا، بىر ئىستاكان سۈت، «Metro»ناملىق گېزىتتىن باشلىنىدىغان بولىدى. (ناننى شۇنچىلىك سېغىنىدىمكى، بەزىدە بولكىنى پىقىرتىپ سەينا دەرياسىغا ئېتىۋەتكۈم كېلىدۇ. شۇنداق چاغلاردا ئاغزىمنى زورلاپ ئېچىپ،

بولكىنى تۇزلۇق كۆز ياشلىرىم بىلەن قوشۇپ يۆتىمەن).

فرانسىيە ھۆكۈمىتى ھاۋادىكى بۇلغىنىشنى پەسەيتىش، مۇھىتنى ئاسراش ئۈچۈن كىشىلەرنى ئامال بار ئاممىۋى قاتناش ۋاستىلىرىغا ئولتۇرۇشقا رىغبەتلەندۈرىدۇ. كىشىلەرمۇ ئاڭلىق رىئايە قىلىپ، دەم ئېلىش كۈنلىرىدىن باشقا چاغلاردا شەخسىي ئاپتوموبىللىرىنى ھەيدىمەسلىككە تىرىشىدۇ.

بۇ يەردە ئەتىگەنلىكى ھەممىدىن بەك ئالدىراش بولىدىغىنى بىزنىڭ ۋەتەندىكى ئوخشاشلا ئىشچى-خىزمەتچىلەر، ئوقۇغۇچىلار. ئۇلار توپ-توپ بولۇشۇپ، مترو (يەر ئاستى پويىزى)غا يۈگرىشىدۇ. ئەمما پارىژدا ئۇلاردىنمۇ بۇرۇن متروغا «يۈگرەيدىغان» ئىككى خىل كىشى بار. كىشىلەر ئادەملەر يىتىپ كېلىشتىن بۇرۇن شەھەرنىڭ ھەرقايسى مترو بىكەتلىرىنىڭ كىرىش ئېغىزىدا ھەقسىز تەقلەپ قويۇلىدۇ. ئادەملەر يىتىپ كېلىشى بىلەنلا

تارقىتىلىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا ئادەتتە ھەربىر كوچىغا بىردىن، مۇساپىسى ئۇزۇنراق كوچىلارغا ئۆچ-تۆتتىن گېزىت بوتكىلىرى قويۇلغان بولۇپ، ئۇلارمۇ سەھەردىلا ئاھالىلەرنى ياۋروپا دۆلەتلىرى، ئامېرىكا، ئافرىقا، ئاسىيا دۆلەتلىرىدە چىقىدىغان 100 خىلچە گېزىت-ژۇرنال بىلەن تەمىنلەيدۇ. كىشلەر ئۆزلىرى قىزىقىدىغان دۆلەتلەرنىڭ سىياسىي، ئىقتىسادىي، ھەربىي، ئەدەبىيات-سەنئەت ئۇچۇرلىرىنى، سودا ئېلانلىرىنى ھەر كۈنى

ۋاقتى-ۋاقتىدا كۆرەلەيدۇ. شۇڭا فىرانسىيلىكلەرنىڭ ئەتىگەنلىك سۆھبەت تېمىسىمۇ شۇ كۈنلۈك ھاۋارايىدىن باشلىنىپ دۇنياغا تۇتىشىپ كېتىدۇ. ئۇلارنىڭ ئاخبارات ھەۋەرلىرىگە بولغان مۇنداق قىزىقىشىدىن ئۆزىگىزنىڭ مەخپىيەتلىكىگىزنىمۇ بىلىۋالغانىدەك، ئەتراپىڭىزدىكى سىز بايقىمىغان يېڭىلىق ۋە ئىشلارنى سىزدىن بۇرۇن ئۇلار ئاڭلىغان ھەم بايقىۋالغانىدەك تۇيغۇغا كېلىپ قالىسىز. فىرانسىيدە ھەركىمنىڭ ئۆزى

ياخشي كۆرىدىغان گېزىتتى ۋە سەھىپىسى بار. داڭلىق شەخسلەرنىڭ قايسى ژۇرنال ۋە گېزىتنى ياخشى كۆرىدىغانلىقى توغرىلىق خەۋەرلەرمۇ قىزىق نۇقتىغا ئايلانغان.

شۇنداق قىلىپ مەنمۇ ھەر كۈنى گېزىتتىن بىرنى ئېلىپ مېتروغا يۈگۈرۈمەن، مەكتەپكە بارغۇچە ئوقۇپ نۇرغۇن نەرسىلەرنى بىلىۋالىمەن.

گېزىت ئېلىپ مېتروغا يۈگۈرۈش ماڭا شۇنداق ئاسان نىسىپ بولدىمۇ؟

پارىژغا كەلگەن دەسلەپكى بىر نەچچە ئاينى ئۆتكۈزۈشنىڭ قانچىلىك قىيىنغا چۈشكەنلىكىنى يېزىپ ئىپادىلەپ بولالمايمەن، يازمايمۇ ئۆتەلمەيمەن...

ۋەتەنـدىكى چېغىمدا: خەنزۇچىغا پىششىقمەن. ئىنگلىز تىلى سەۋىيەممۇ يامان ئەمەس، دەپ ئويلاپ، ياپون تىلىغا ئوقۇتقۇچى تەكلىپ قىلىپ ئۆگىنىپ يۈرگەندىم. شۇڭا بىر ئېغىز فرانسۇز تىلىنى ئۆگەنمەي تۇرۇپمۇ، «دۇنياۋى تىل سانالغان ئىنگلىز تىلىنى بىلىدىغان

تۇرسام» دېگەن نوچىلىق بىلەن پارىژغا كېلىۋەرگەنىدىم. ئايرۇپىلان فرانسىيە تەۋەسىگە كىرگەنىدىن باشلاپلا ئۆزۈم بارماقچى بولغان جاي توغرىسىدا سوروشتە قىلىشقا باشلىدىم ھەمدە سوئالىمنى ئىنگلىز تىلىدا بىر نەچچەيلەنىدىن سورىدىم. بەزىلىرى باشقا رايونغا بارىدىغانلىقىنى، بەزىلىرى بىلمەيدىغانلىقىنى ئېيتىپ ئەپۇ سوراشتى. يەنە بەزىلىرى گېپىمنى بىلمىگەندەك مۆرىلىرىنى قىسىشتى. بىردىنلا

جىددىيلىشىشكە باشلىدىم. يەنە ئاللىكىملەردىن سورىماقچى بولدۇميۇ قايتا جۈرئەت قىلالمىدىم. شۇ ئەسنادا 80 ياشتىن ھالقىغان بىر بوۋاي يېنىمغا كەلدى ھەمدە ئىنگلىز تىلىدا:

–قىزىم، يەنە بىر ئېيتىڭا، قايسى رايونغا بارىسىز؟–دەپ سورىدى.

شۇئان كۆز ئالدىمدا ئۇ بوۋاينىڭ يېرىم يېشىغا دېگۈدەك توغرا كېلىدىغان ئاتامنىڭ

سماسى پەيدا بولدى. ئەدەب بىلەن سوئالىمنى تەكرارلىدىم.

–قىزىم، خاتىرجەم بولۇڭ، ئايرىپورتنىڭ ئاپتوبۇسى شەھەرگە ئېلىپ ماڭىدۇ. ئۇنىڭدا چوقۇم سىز بارىدىغان رايونغا بارىدىغانلار، ھەمكارلىشىدىغانلار چىقىدۇ،–دېدى ئۇ. مەن شۇ چاغدا: «ئاۋۇ بىر نەچچەيلەننىڭ ئىنگلىز تىلىنى بىلمەسلىكى مۇمكىنمۇ؟ ئەجەب چۈشىنىپ تۇرۇپ جاۋاب بەرمىدا؟!» دەپ ئويلاپ قالدىم.

ئايروُپلان قونغاندىن كېيىن، ھېلىقى بوۋاي يەنە ئالاھىدە يېنىمغا كېلىپ، مېنىڭ ئايروُپورت ئاپتوبۇسىغا چىقىشىمنى، شوپوُرغا بارىدىغان جايىمنى ئېيتىشىمنى تاپىلىدى. ئۇ قايتا-قايتا ماڭا «ئېزىپ ئېچىرقاپ» قويۇپ ئاندىن كېيىن ئۆز يولىغا راۋان بولدى. مەنمۇ ئىشلارنى ئۇ دېگەندەك ئورۇنلاپ، ئاخىرى مەنزىلىمگە يېتىۋالدىم.

كېيىن مەن ماڭا قوبۇل قىلىش ئۇقتۇرۇشى ئەۋەتكەن «1901-يىل» سەنئەت ئۇنىۋېرسىتېتىنى تاپقۇچە، مېتروغا

ئايلىق بىلەت ئالغۇچە، ئىجارە ئۆي
تاپقۇچە ماڭا قىزغىنلىق بىلەن ھېلىقى
بوۋايدەك ياردەم قىلغۇچىلارنىمۇ،
ئىنگلىزچىنى چۈشىنىپ تۇرسىمۇ جاۋاب
بېرىشنى ئانچە خالىمايدىغان
فرانسىيىلىكلەرنىمۇ كۆپ ئۇچراتتىم.
ئەمەلىيەتتە ئۇلارنىڭ دۆلەت تىلى فرانسۇز
تىلى بولسىمۇ، ئىككىنچى مۇھىم تىلى
سۈپىتىدە ئىنگلىز تىلىنى كىچىكىدىن
باشلاپ ئۆگىنىدىغانلىقىنى بىلەتتىم. ئۇلار

نېمىشقا ئىنگلىز تىلىنى بىلمەس بولۇۋالدىغاندۇ؟!

كېيىنچە بىلدىمكى، فرانسۇزلار ئانا تىلىنى قەدىرلەش ئېڭىنىڭ يۇقىرىلىقى تۈپەيلى «فرانسۇز تىلى خۇدانىڭ تىلى» دەپ پەخىرلىنىدىكەن. شۇڭا ئۇلار: سەن فرانسىيە زېمىنىغا قەدەم باستىڭمۇ، ئۇنداقتا فرانسۇز تىلىدا سۆزلىشىڭ كېرەك، قانچە تېز ئۆگىنەلىسەڭ ۋە قانچە كۆپ بىلسەڭ شۇنچە قارشى ئېلىنىسەن! دېگەن ئاگاھلاندۇرۇشنى ئىنگلىز تىلىنى بىلىپ

بۇرۇپمۇ ئاسانلىقچە ئىشلەتمەي ئىپادىلەيدىكەن.

ئاخىرى ماڭىمۇ جۇڭگو ئۇيغۇر مەدەنىيىتىنى تىل مەكتىپىمىدىكى ساۋاقداشلىرىمغا بولسىمۇ تونۇشتۇرۇش پۇرسىتى يېتىپ كەلدى. ئۇ دەل فرانسوزچىنى خېلى چوڭقۇرلاپ ئوقۇيالايدىغان-ئۇقتۇرالايدىغان چاغلىرىمغا توغرا كەلدى.

-ھەر بىرىڭلار دۇنيانىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىن كەلگەن. ئەتىدىن باشلاپ ۋەتەن، مىللەت بىلىملىرى بويىچە ئۆزئارا تونۇشۇش دەرىسىمىزنىڭ مەزمۇنى بولىدۇ. بۇنىڭ ئۈچۈن ھەربىر ئوقۇغۇچىغا 15 مىنۇت ۋاقىت بېرىلىدۇ. تەييارلىق قىلىڭلار!-دېدى مۇئەللىم.

گەرچە نۆۋەتتىم ئىككىنچى كۈنىدىكى دەرستە بولسىمۇ، خۇشاللىقىمدىن شۇ كۈنى كېچىچە پىلان تۈزۈپ چىقتىم.

ئەتىسى ئاددىي كىيىنىپ، بوينۇمغا
تۇزدەك رەڭدار ئەتلەس شارپامنى سالدىم.
ئەينەككە قايتا-قايتا قاراپ،
ياسىنىشىمدىن رازىلىق ھېس قىلغاندىن
كېيىن، دەرھال تەييارلىغان
ماتېرىياللىرىمنى ئېلىپ مېتروغا يۈگۈردۈم.

سىنىپقا كىرىپ بېغىررەڭ ئەتلەستىن
كېچىچە ئۆزۈم ياسىغان چوڭ پۈرەكنى
دوسكىنىڭ ئوڭ بۇرجىكىگە تاقىدىم،
ئەتلەسنىڭ قالغان قىسمىنى دوسكىنىڭ
ئۈستىدىن ئايلاندۇرۇپ سول تەرەپكە

ساڭگىلتىپ ئاستىم. (تۇرسۇنجانغا كۆپ رەھمەت! بىغىررەڭ، ئاق يىپەك ئارىلاشتۇرۇلۇپ توقۇلغان بۇ تۆت مېتىرچە خوتەن ئەتلىسىنى –ئائىلىمىزنىڭ دوستى، شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى فىزىكا فاكۇلتېتىنىڭ ئوقۇتقۇچىسى تۇرسۇنجان پارىژغا ماڭغىنىمىدا يوللۇق تۇتقان ئىدى). ساۋاقداشلىرىم ئەتلەسنى تۇتۇپ كۆرۈشكىمۇ پېتىنالماي ھەيرانلىقتا قاراپلا قېلىشتى.

مەن بۇنىڭ بىلەنلا بولدى قىلمىدىم. «چەبىيات» مۇقامىنىڭ DC پلاستىنكىسىنى ياڭرىتىپ قويۇۋېتىپ، مۇقام ساداسى ئىچىدە سۆزۈمنى باشلىدىم:

–سالام ساۋاقداشلار! مەن ئۇيغۇر قىزى بولىمەن. جۇڭگونىڭ غەربىدىكى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىدىن كەلدىم ...مانا بۇنى «ئەتلەس» دەيمىز. ئاتا-بوۋىلىرىمىز نەچچە مىڭ يىللار ئىلگىرىلا پىلە بېقىپ، يىپەك چىقىرىپ، دەستگاھتا رەخت قىلىپ توقۇشنى، ئېسىل كىيىملەرنى تىكىپ

كېيىشنى بىلگەن. ئاڭلاۋاتقانلار «چەبىيات» مۇقامى، دۇنياغا داڭلىق «12 مۇقام»مىمىزنىڭ بىرى...

مەن ئاۋۋال ئانا تىلىمدا سۆزلىدىم. ئاندىن فرانسۇزچىغا تەرجىمە قىلدىم. ساۋاقداشلىرىم «ئۇيغۇر» نامى، تىلى توغرىسىدا، شىنجاڭ، مۇقام، ئەتلەس شۇنداقلا مۇزىكىغا تەڭكەش قىلىنىۋاتقان خىلمۇ-خىل چالغۇلار ھەققىدە مېنى سوئاللارغا كۆمۈۋەتتى. قارىسام مۇئەللىمۇ سائەتكە قاراشنى ئۇنتۇغاندەك قىلاتتى. ئۇ

پەقەت بىرلا ماڭا قارارنى بۇزۇپ 45 مىنۇت ۋاقىت بەردى.

شۇ چاغدا بۇ ئەلۋەتتە تۇنجى قېتىملىقى، لېكىن ئاخىرقى قېتىملىقى ئەمەس! دېگەنلەر كۆڭلۈمدىن كەچتى.

داۋېدنىڭ سوئالى

پارىژغا كەلگەندىن كېيىن، مېنى ئەڭ بىئارام قىلغان ئىشلارنىڭ بىرى – ئۆگەنگەنلىرىمنىڭ شۇنچە ئازلىقى، بۇ

يەردىكى دىمەتلىكلىرىمىدىن ئارقىدا قالغانلىقىم بولىدى. بۇلاردا ئانا تىلىدىن باشقا ئۈچ-تۆت تىلنى بىلىش ئادەتتىكى ئىش ئىكەن. ئەگەر بىز ئانا تىلىمىزدىن باشقا بىرەر تىلنى، ھەتتا دۇنيا تىللىغا ئايلىنىپ كېتىۋاتقان ئىنگلىز تىلىنىمۇ ئۆگەنمىسەك، يەنە ئىمتىھاندا مانچە نومۇر ئالدىم، مەكتەپتە «ئىلغار سىنىپ كادىرى» بولدۇم، ئارخىپىم چىرايلىق سۆزلەرگە تولغان، دەپ كېرىلگىنىمىز بىلەنمۇ بىكار (مەنمۇ باشلانغۇچتا مەملىكەت بويىچە

«تىرىشچانلىق» مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن، سەنئەت ئىنستىتۇتىنىڭ مۇزىكا فاكۇلتېتىدا ئۇدا «ئۈچتە ياخشى ئوقۇغۇچى»، ئاپتونوم رايون بويىچە «مۇنەۋۋەر ئوقۇغۇچى» بولۇپ باھالانغان). ئەگەر بۇ يەردىكى 20 ياشلىقلارنىڭ بىر نەچچە تىلنىڭ ئۆتكەلىدىن ئاللىقاچان بۆسۈپ بولغانلىقىنى، يەنە نېمىلەرنى ئۆگىنىشنى پىلانلاۋاتقانلىقىنى، ھەتتا بەزىلىرىنىڭ كەسپىي بىلىمىنىڭ چوڭقۇرلاپ كەتكەنلىكىنى بىلسىڭىز، شۇنداقلا

ئىمكانىيىتىڭىز، شارائىتىڭىزدا ئوخشاشلىقلار كۆپ بولمىسىمۇ، ئوتتەك ياشلىق باھارىڭىزنىڭ، ئەقىل-ھوشىڭىزنىڭ ئوپمۇ-ئوخشاش ئىكەنلىكىنى ھېس قىلالىغىنىڭىزدىلا 20 يىلىڭىزنى ئۇلارنىڭ 20 يىلى بىلەن سېلىشتۇرۇپ چوقۇم ئەپسۇسلىنىسىز.

تىل مەكتىپىگە كىرىپ ئۇزۇن ئۆتمەي، ئالىي مەكتەپنى پۈتكۈزۈپ، بۇ يەرگە فرانسوز تىلى ئۆگەنگىلى كەلگەن داۋىد ئىسىملىك گېرمانىيىلىك بىلەن سۆزلىشىپ

قالدىم. پاراڭ كۆپرەك مېنىڭ ۋەتىنىم، ئۇ يەردىكى ياشلارنىڭ ئۆگىنىشى، تۇرمۇشى توغرىسىدا بولىدى، ئەمما ئۇنىڭ بەزى سوئاللىرىنى جاۋابسىز قالدۇردۇم. ئەلۋەتتە ياخشى سوئاللار ئىدى. مەنمۇ جاۋاب بېرىشتە تىلدىن قىينالمايتتىم (بىز ئىنگلىزچە سۆزلەشتۇق). ئۇنداقتا نېمىشقا جاۋابسىز قالدى؟ داۋىد بۇ يىل 25 ياشتا ئىكەن. فىزىكا پەنلىرى بويىچە ئاسپىرانتلىقنى تۈگىتىپتۇ. ئافرىقىدا ئىككى يىل ئىشلىگەن خىزمەت تەجرىبىسى،

ئككى خىل كەسپتىن دىپلومى بار بولۇپ، ھازىر ئۇ گېرمانىيىدىكى مەلۇم بىر ئالىي مەكتەپتە يارىدەمچى ئوقۇتقۇچى ئىكەن. تۆت خىل تىلدا راۋان سۆزلىيەلەيدىكەن. ئۇنىڭ پارىژدىكى كۈندىلىك پىلانى: چۈشتىن ئاۋۋال تۆت سائەت فىرانسوزچە ئۆگىنىش، چۈشتىن كېيىن بەزى كۈنى ئالتە، بەزىدە يەتتە سائەت ئىشلەش، كەچلىك تاماقتىن كېيىن بىر سائەت ئۇزۇنغا يۈگۈرۈپ چېنىقىش، ئاندىن كېيىن

دەرس تەييارلاش، بەزىدە دوستلىرى بىلەن ئۆچرىشىش ئىكەن.

ئۈنىڭ شەنبە، يەكشەنبىلىك ۋاقتىمۇ زىچ ئورۇنلاشتۇرۇلغان بولۇپ، فرانسىيىدىكى ئائىلە ئايلىق ئۆگىنىش، ئىشلەش مەزگىلىدە ئۆزى ئىشلەۋاتقان خىزمەتتىن مەلۇم نەتىجە يارىتىش ئىشەنچىسىمۇ بار ئىدى. ئۈنىڭ پىلانلىرى شۇنچە ئەتراپلىق، ھەر قانداق مۇھىم شەخس ياكى تاسادىبىي ئىش ئۈنىڭ پىلانىنى ئۆزگەرتەلمەيدۇ. ئۇ فرانسوزچىدىن ئۈچ ئاي ئىچىدە بىر دەرىجە

ئاتلاپ ئىمتىھان بېرىش پىلانىنى تۈزدى ھەم ئىمتىھاندىن ئۆتۈپ دېگىننى قىلدى.

ئۇ ماگا: «فرانسوز تىلىدىن كېيىن ئىسپانچىنى ئۆگىنىمەن. دۇنيادا ئىسپان تىلىدا سۆزلىشىدىغان مىللەتلەر خېلى كۆپ» دېدى.

سىنىپىمىزدا دائىم يېڭى ئوقۇغۇچىلار پەيدا بولۇپ قالىدۇ، بەزىلىرى 10 كۈندىلا يوقايدۇ. نېمە ئۈچۈن؟ ئەسلىدە ئالدىراش ئىشلەپ، ئالدىراش ئوقۇپ، ئېرىشكەن

قسقا مۇددەتلىك دەم ئېلىش پۇرسىتىنى ساياھەتكە ئاجرىتىدۇ. ئۇلار ئەمەلىيەتتە ئاشۇ 10-15 كۈنلۈك ساياھەت مەزگىلىدە يەنە بىر تىلدىن ئاز بولسىمۇ ساۋات چىقىرىۋېلىش ئۈچۈن ساياھەتنى پۇرسەتكە ئايلاندۇرۇشقا كۆنۈپ كەتكەن.

مەن ۋە باشقىلار

مەن ئۆيدە ئەتىۋارلىق «مەلىكە»، مەكتەپتە ئەتىۋارلىق ئوقۇغۇچى ئىدىم.

ئۆگىنىشكە ھېرىسمەن بولغىنىم بىلەن باشقا بارلىق ئىشىمنى قىلىشتا ئاپام، دادام، شۇنداقلا ئوقۇتقۇچىمغا تايىناتتىم. ئۆزۈمگە دائىر چوڭ-كىچىك ئىشلارغا قارار چىقىرىش توغرا كەلگەندىمۇ كەمدىن-كەم ئارىلاشاتتىم. قىيىنچىلىق، بىرەر ئىشنى بىجىرەلمەسلىك، پىلاندا مەغلۇپ بولۇش ... دېگەندەكلەر يوق ئىشلار ئىدى. قاچان ئۆيدىن ئايرىلدىم، ھەممە ئىش ئۆزۈمگە قالدى. نېمە يېيىش، قەيەرگە بېرىش، مەكتەپلەرگە كىرىش ئۈچۈن كۆرەش قىلىش،

بانكىدىكى پۇلنى كېيىنكى ئايغىچە يەتكۈزۈش، قانداق كىشىلەر بىلەن دوست بولۇش، قانداقلاردىن نېرى تۇرۇش، ئىجارە ھەققى مۇۋاپىق ئۆي تېپىش...

مۇستەقىل قارار چىقىرىشقا كۆندۈرۈلمىگەن ئۇيغۇر بالىسىنىڭ ئاتا-ئانىسىنىڭ قويىنىدىن، يۇرتىدىن ئايرىلغاندا دۇچ كېلىدىغان تېڭىرقىشى ئادەتتىكىچە تېڭىرقاشمۇ ئەمەس. ماڭا ئوخشاش ئەتىۋارلىق چوڭ بولغان بىر قىز ساۋاقدىشىم بار ئىدى. ئۇ ماڭا:

«تەيۋەندىكى چېغىمدا توسالغۇ، يامان ئادەم دېگەنلەرنى كۆرۈپ باقمىغان ئىدىم» دەپ قاقشىدى. ئۇيلاپ باقسام مەنمۇ ئوخشاش ئىكەنمەن. ئەيفېل مۇنارىنىڭ يېنىدىن كىچىك بىر ئېغىز ئۆي تاپقىنىمدا (ئايلىق ئىجارىسى 450 ياۋرۇ) ماكانىم بار بولدى، ئۇھ! دېدىم. بىراق مۇشكۈلاتلار تېخى ئالدىمدا ئىكەن.

–بۇ تىل مەكتىپى ئەرزان، بىراق ئوقۇتۇش سەۋىيىسى تۆۋەنرەك!

-بۇ قىممەت، لېكىن ياخشى.

-چەك بېرەلمەيمىز (چەك فرانسىيىدە كۆپ ئىشلىتىلىدۇ، ھەم نۇرغۇن قائىدە-پرىنسىپلارغا چېتىلىدۇ).

چەك ئالالمىسام قانداق قىلارمەن؟ مەكتەپكىغۇ كىردىم، ئۇزۇن مۇددەت تۇرۇش ئىجازەتنامىسىنى نەدىن ئالىدىغاندۇ؟ ئۇنى قانداق قىلارمەن، مانى قانداق قىلارمەن، ئۇھ، مۇنۇ ئىشمۇ

پۈتمدى، كىمنى ئىزدەرمەن، كىم ياردەم قىلار.

–ئاپا، قانداق قىلىمەن؟...

ئاۋازىمنى قويۇۋېتىپ تالاي قېتىم ئاپامغا مۇراجىئەت قىلدىم. ئۇيلاپ باقسام بىزدە مۇستەقىل پىكىر يۈرگۈزۈش، قارار چىقىرىش، يىغىپ ئېيتقاندا مۇستەقىل ياشاش خاراكتېرى ناھايىتى ئاجىز ئىكەن.

«ياۋرۇپالىقلار 18 ياشقا كىرگەندە بالىلىرىنى ئۆيدىن چىقىرىۋېتىدىكەن ياكى بالىلىرى ئۆزلىرى چىقىپ كېتىدىكەن» دەپ ئاڭلىغانىدىم. بىلىدىمكى، ئۇ دېگەنلىك ئاتا-ئانا بىلەن بالا ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەتنىڭ ئاخىرلىششى دېگەنلىك ئەمەس ئىكەن. ئەمما بالىلار 18 دىن ئېشىپمۇ ئاتا-ئانىسىنىڭ پەرۋىشىگە، قولىغا قاراپ ئولتۇرۇشنى توغرا كۆرمىگەنلىكتىن، ئۆگىنىشتىن كېيىنكى ۋاقىتلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئويۇنغا بېرىۋەتمەي، ئەمگەك

قىلىپ چېنىقىش، پۇل تېپىپ ئۆزىنىڭ تۇرمۇش خىراجىتىنى ئۆزى تېپىش ئۆچۈن، ئۆيدىن ئايرىلىدىكەن. يەنە مۇھىم بىر تەرىپى شۇكى، ياۋروپا دۆلەتلىرىدە بەزىدە ئالىي مەكتەپ پۈتتۈرگەنلىك دىپلومىغا قارىغاندا «خىزمەت تەجرىبىسى» ئىش تېپىشنىڭ بىرىنچى شەرتى بولالايدىكەن. بۇ خىزمەت دىپلومى ئەلۋەتتە ياشلار ئۆچۈن باغچىدا، تېز تاماقخانىدا، ماگىزىندا، قۇرۇلۇشتا ...ئومۇمەن قانداقلا ئىشنى ئىشلىگەن بولسا ئىسپات بولالايدىكەن.

ئۇلار «خىزمەت تەجرىبىسى» دېگەن كاتەكچىنى توشقۇزغاندا بىر مۇنچە ئىش تۈرىنى تىزىپ چىقالايدىكەن-دە، ئاسانلا ئىشقا كىرەلەيدىكەن.

ئۈرۈمچىدىن ئايرىلىش ئالدىدىكى بىر ئىش ئېسىمدىن چىقمايدۇ. ئېپىنودا ئاساسى بار، ئىنگلىز تىلىغىمۇ ياخشى بىر دوستۇمغا ئۈرۈمچىدە ياشاۋاتقان بىر ئامېرىكىلىقنىڭ ئۈچ بالىسىنى ئوقۇغۇچىلىققا تونۇشتۇردۇم. بۇ بالىلار ئەسلىدە مېنىڭدىن ئۆزۈندىن بۇيان

پىئاننو دەرسى ئېلىشۋاتقان ئوقۇغۇچىلىرىم ئىدى. دوستۇم ھەربىرىدىن ئېيىغا 100 يۈەن كىرىم قىلالايتتى. ئەمما دوستۇمنىڭ دادىسى، ۋاقتىڭ كېتىدۇ، پۇلنى مەن بېرىۋاتىمەنغۇ! دەپ ئۇنى بۇ ئىشتىن توستى. فرانسىيىدىكى ياشلار دادىلىرىنىڭ پۇلى يوقلۇقىدىن ئەمەس، 18-20 ياشقا كىرگىچە خاس خاراكتېر، مۇستەقىل ياشاشقا بولغان ئىشەنچىسى ۋە ئۆزگىچە ياشاش ئارمان يولىنى شەكىللەندۈرۈپ بولغانلىقى ئۈچۈن باشقىلارغا، ھەتتا ئۆز

ئاتا-ئانىسىغا تايىنىشتىن قۇتۇلالماسلىقنى نومۇس بىلىدىكەن. بىزنىڭ خاراكتېرىمىزدىن بولسا باشقىلارنىڭ مەسىلىھەتىگە، يېتەكچىلىكىگە تايىنىش خاھىشى بىردە ئەمەس، بىردە ئىپادىلىنىپ تۇرىدىكەن. رېئاللىقنىڭ بۇ سىلىشتۇرمىسى مېنىڭمۇ شۇنداقلارنىڭ بىرى ئىكەنلىكىمنى كۆرسىتىپ تۇراتتى.

2003-يىلى 10-ئاي مەزگىلى، بۇ فرانسىيىنى خېلى چۆشىنىپ، تىلىم كارغا كېلىپ بولغان چاغلىرىم ئىدى. مەن

ئاۋىستراليىگە سايا ھەتكە بارماقچى بولۇۋاتاتتىم. ئالدى بىلەن بىلەت باھاسىنى سوروشتۇرۇپ كۆرمەكچى بولۇپ، فرانسوز قىز ساۋاقدىشىمدىن بۇ ئىشىمغا ياردەم قىلىشىنى ئۆتۈندۈم. مەن ئۇنىڭ بىلەن ناھايىتى ياخشى ئۆتەتتىم. ئۆزئارا ياردەملىشىپ ئۆگىنەتتۇق. شۇڭا خۇددى ئورۇمچىدىكى يېقىنلىرىمغا تايانغاندەك ئۇنىڭغا تايانماقچى بولغانلىقىمنى سەزمەيلا قاپتىمەن. ئۇ:

-بولدۇ، لېكىن ئالدى بىلەن ئۆزۈڭ سوروشتۇرۇپ كۆرگىن، ھازىرقى فرانسوزچە سەۋىيەڭ بىلەن ئاۋئاتسىيە شىركەتلىرىگە بارساڭمۇ، تورغا چىقىپ ئىزدىسەڭمۇ بولىدۇ. بۇنى چوقۇم ئۆزۈڭ قىلالايسەن، سىناپ باققىن، بولامدۇ؟-دەپ ئىنكاس قايتۇردى.

مانا باشقىلارغا تايىنىپ ئىشنى ئاسانلاشتۇرۇش خاراكتېرىم مېنى تازىمۇ قىيىن ئەھۋالدا قويدى. ھەقىقەتەن بۇنى ئۆزۈم پۈتتۈنلەي قىلالايتتىم، خىجىللىقتا

ئۆزۈمنى قويغىلى يەر تاپالماي قالدىم. ئۇ مېنىڭدىن كۆچلۈكمۇ؟ ياق! ئۇ مېنىڭدىن ئەقىللىقمۇ؟ ياق! شۇ چاغدىلا ئىككىنچى مۇنداق ئىشنى قىلمايمەن، ھەر قانچە قىيىن بولسىمۇ، ئۆز ئىشىمنى ئۆزۈم قىلىمەن، دەپ قەسەم قىلدىم.

بارلىق ھايۋانلارنىلا ئەمەس، ئاتنىمۇ پەقەت ھايۋاناتلار باغچىسىدىلا كۆرگەن ياپونلۇق بىر ساۋاقدىشىم بار ئىدى. 2003-يىل يازلىق تەتىلدە (فرانسىيىدە يازلىق تەتىل ئۈچ ئاي) ئۇ بىر فرانسۇز

يىگىتى بىلەن مۇڭغۇلىيە ياپىلاقلىرىنى ئاتلىق ئايلىنىپ خۇددى ئۈچ يىل ساياھەت قىلغاندەك مول كەچۈرمىشلەر بىلەن قايتىپ كەلدى.

–مۇڭغۇلىيىگە بىرىپىلا بىردىن ئات سېتىۋالدۇق،–دېدى ئۇ ماڭا، – ئاتلارغا مەسئۇل بولۇش بەك تەس ئىكەن، دەسلەپتە ئاتلارنىڭ سىپسىق تەر پۇراقلىرىدىن سەسكىنىپ ئاتنى كۆرسەملا كۆڭلۈم ئېلىشىدىغان بولۇپ قالدىم. بارا–بارا ئۇنىڭغىمۇ كۆنۈندۈم. مىڭ تەستە

مىنىشنى ئۆگىنىشتىكى خۇشلۇقۇم نەچچە ۋاق ئۆتۈپ، كاسسلىرىمنىڭ يارا بولۇشى بىلەن كۆڭلىرىمنى يەنە تەسلەشتۈردى. ئاستا-ئاستا بۇنىمۇ يەڭدىم. ماڭا ھەممىدىن تەس كەلگىنى ئاتىنى ھەم ئوت-چۆپى ياخشى، سۈيى ئەلۋەك جايدا بېقىش، ھەم سايامەتنى داۋاملاشتۇرۇش بولدى. ئاتلار ئاغرىپ قالغاندا دوختۇر ئىزدەپ كۆپ ئاۋارىچىلىق تارتتۇق. كەچتە ئاتنى سىرتقا باغلاپ قويۇپ، بىرىمىز ئۇخلىغاندا، بىرىمىز كۆزەتتە تۇردۇق.

ئۇنداق قىلمساڭ ئاتنى خەقلەر ئوغرىلاپ كېتىشى مۇمكىن ئىكەن. خۇددى كىنولاردىكىدەك دېگىنە، يېرىم كېچىدە نۆۋەت ئالمىشىمىز، تازا تاتلىق ئۇخلاۋاتقىنىڭدا بىراۋنىڭ «تۇر!» دېگەن ئاۋازىنى ئاڭلاش ئەڭ يېقىمسىز ئىش ئىكەن. لېكىن مۇڭغۇللار بەك قىزغىن، دوستانە كىشىلەر ئىكەن. لوغەت ئارقىلىق سۆزلىشىپ يۈرۈپ، دوستلارنىمۇ تېپىۋالدۇق. ئاخىرىدا ئەڭ قىيىن بولغىنى ئاتلارنى سېتىۋېتىش بولدى،-دېدى ئۇ.

–نېمە شقا، مېنىڭ پېرىپ ھالىنى قويماپسەندە؟

–ئۈنچىلىكمۇ ئەمەس، ئاتلىرىمىز ياخشى ئاتلار ئىدى. بىز چەت ئەللىك بولغاندىن كېيىن ئات بازىرىدا دەللاللار ئۆزئارا كېلىشىۋېلىپ، بىزنى ئالداپ ئەرزان سېتىۋېلىشقا تىرىشتى. بىز بۇنى سېزىپ قالدۇق. ئىككى كۈن بازاردىن كەتمەي ئۇلار بىلەن تىركىشىپ يۈرۈپ، ئاخىرى يامان ئەمەس باھادا سېتىۋېلىپ قايتتۇق...

ياپونلۇق دوستۇمنىڭ خۇددى تەجرىبىلىك سەيياھلارنىڭكىدەك كەچۈرمىشى ماڭا بىر دەرس بولدى.

26ياشلىق ئەنگلىيىلىك سۇسي بىلەن فرانسوز تىل مەكتىپىدە تونۇشۇپ قالدۇق. ئۇ بەك خوشچاقچاق قىز بولۇپ ئۇ مەن فرانسىيىگە كېلىپ ئىككى ئايدىن كېيىن سىنىپىمىزغا كىرگەنىدى (فرانسۇز تىلى ئاساسى بار ئىدى). بىر ئايدىن كېيىنلا ئۇ ئۆزىنىڭ شىركەت قۇرماقچى بولىۋاتقانلىقىنى ماڭا ئېيتتى. فرانسىيىدە

ھېچقانداق ئىجتىمائىي، ئىقتىسادى ئاساسى يوق ياش بىر قىزنىڭ «شىركەت قۇرىمەن» دېيىشىمۇ جۆيلۈۋاتقاندەك بىلىندى. مەن ئۇنىڭدىن:

–قىلالامسەن؟ – دەپ ئەندىشە ئىچىدە سورىدىم.

–مەن تۇرمۇش ۋە ھاياتلىق يولۇمنى ئۆزگەرتكىلى بۇ يەرگە كەلدىم، شۇڭا يېڭى نەرسىلەرنى ئۆگىنىمەن، يېڭى ئىشلارنى قىلىمەن، مانا بۇ مېنىڭ پىلانىم دېدى ئۇ،

– لوندونـدىمۇ ئەھـۋالىم ياخـشى، لـېكىن مەن پارىژدىمۇ ئۆزۈمنى سىناپ باقماقچى.

ئۇ پـارىژدىكى مـۇھىم بـىر ئىجتىمـائىي مەسـىلىنى، يەنـى چەت ئەللىكلەرنـىڭ ئولتـۇراق ئۆي مەسىلـىسىنى ھەل قىلـىشنىڭ مۇھىم ھەم جىـددىي مەسـىلە ئىكەنلىكىنـى، ئۆي ئىجارە ئالغۇچىلار بىلەن ئۆي ئىجارىگە بەرگۈچىلەر ئارىسىدا ۋاستىچى بولـۇپ پـۇل تـاپقىلى بولـىدىغانلىقىنى تەھلـىل قىلـىپ چۈشەندۈرۈپ كەتتى.

ئۇ دېگەندەك بىر ھەپتىمۇ پىلاننى كىچىكتۈرمەي ئۆزى يالغۇز ئىشقا كىرىشتى. تۇردىن ئۆي ئېلانلىرىنى ئىزدەش، ھەرقايسى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ئېلان تاختىلىرىغا ئۆز ئادرېسىنى قالدۇرۇش (چۈنكى ئالىي مەكتەپلەردە ياتاقتا ئېھتىياجلىق چەت ئەللىكلەر ئەڭ كۆپ)، كىشلەر بىلەن مۇناسىۋەت ئورنىتىش، ئۆي ئىگىلىرىنىڭ ئىشەنچىسگە ئېرىشكۈدەك مەزمۇندا توختامنامە ئورگىنالى تۈزۈش ... دېگەندەك ئىشلارغا تازا چاپتى. ئاخىرى

بەش ئايدىن كېيىن ئۇ شىركىتىنى مەخسۇس تور بېتىگە ئىگە، ئېيىغا ئۈچ-تۆت مىڭ ياۋرو كىرىم قىلالايدىغان، خېرىدارلىرىنىڭ ئايىغى ئۈزۈلمەيدىغان شىركەت قىلىپ تونۇتۇشقا باشلىدى.

تولىمۇ خۇشچاقچاق، ھەمىشە دېگۈدەك غەلىتە كىيىملەرنى كىيىپ ياسىنىۋالىدىغان ۋىجىككىنە قىزنىڭ جاسارىتىدىن يەنە بىر قېتىم ئويغاندىم. ئۇ ماڭا يەنە: نۇرغۇن پىلان-ئارمانلىرىنى، پۈتۈن دۇنيانى ئۆزىنىڭ پۇلى بىلەن ئايلىنىش، بولۇپمۇ

شىنجاڭنى كۆرۈش – مۇھىم ئارزۇلىرى بارلىقنى ئېيتتى. ئۇنىڭ ئارمانلىرىنى پارىژدا ئوقۇۋاتقان يەنە بىر ئۇيغۇر قىزنىڭ ئارمانلىرىغا سېلىشتۇرۇپ قالدىم. يۇرتدىشىم بىلەن قىزغىن سۆھبەتتە بولغان بىر كۈنى ئۇ ماڭا: «ئوقۇشنى پۈتتۈرسەم ئېسىل تۇرالغۇم، پۇلدار ئېرىم، ئېسىل پىكاۋىم بولسىلا بولىدى، ھاياتتا ئارتۇق تەلىپىم يوق» دېگەنىدى.

مېنىڭ بايانلىرىمدا تىلغا ئېلىنغانلارنىڭ ھەممىسى 20-25 ياش ئەتراپىدىكى دەۋرداشلار.

بىر تەرەپتىن ئوقۇپ، بىر تەرەپتىن ئىشلەش، تەتىل بولۇشى ھامان بىر پادىچى ئىشتىنى بىلەن بىر ئاددى يىپ مايكىنى كىيىپ، خەرىتىگە تايىنىپ ساياھەت قىلىش ھەم بارغان يەرلەرنى تەتقىق قىلىپ، ئۆزىنى چاقنىتىش ئۈچۈن پۇرسەت ئىزدەش ئۇلارنىڭ بىرىنچى مەقسەتلىرى بولسا، دۇنيانى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرۈش، يات

شارائىتتا ياشاپ بېقش، بۇ جەريانـدا نۇرغۇن قىمەتلىك تۇرمۇش، جەمئىيەت تەجرىبىلىرىنى بالدۇرراق تويلاش ئۇلارنىڭ يەنە بىر مەقسەتلىرى بولىدۇ.

مەن باشقىلار ئارقىلىق ئۆزىمىزنى قايتا تونۇش پۇرستىگە ئېرىشتىم. بىزنىڭ سۆزىمىزنىڭ ئاساسى مەزمۇنى بىر قىلىپتا، دۇنيا قاراشلىرىمىز بىر قېلىپتا، ئۆگىنىش مەقستىمىز، ئۇسۇلىمىز، ياشاش ئۇسۇلىمىزمۇ ئاساسەن بىر قېلىپلا ئىكەن.

مەن تاكى پارىژغا كەلگىچە بۇنى ھېس قىلالمىغان ئىكەنمەن. ئەمەلىيەتتە ياشلارنىڭ بىرى بىلەن يەنە بىرىنىڭ ئۆگىنىش، تۇرمۇش، ھاياتتىن ھۇزۇرلىنىش، ئارزۇ-ئارمان، پىلان-مەقسەتلىرىنىڭ ھەممىسىدە ئوخشىماسلىق، ئۆزگىچىلىك بار ئىكەن، ئاشۇ ئۆزگىچىلىك ياشلىق جاسارىتى بىلەن بىرلىشىپ، ئىنسانىيەت تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە توسۇۋالغىلى بولمايدىغان غايەت زور ۋولقانغا ئايلىنىدىكەن. غەرب دۆلەتلىرىنىڭ

تەرەققىياتىنىڭ تېز بولۇشىدىكى سىرلارنى بىرى شۇنىڭدا بولسا كېرەك.

ھەركىم يوشۇرۇن ئىقتىدارىدىن تولۇق پايدىلىنىپ، ئۆزىنىڭ ئارتۇقچىلىقىنى ئەڭ يۇقىرى دەرىجىدە نامايەن قىلىش، ئۆزىنى چاقنىتىش-ئۆزگىچىلىك ئىكەن، دەپ ئويلىدىم.

تەڭتۇش دوستلۇرۇم، دەۋرداش ۋەتەنداشلىرىم! مەن ھايات مۇساپىسىغا كۆزلىرىنى چوڭ ئېچىپ قاراشنى ئەمدى

ئۆگىنىۋاتقان بىر قىز. شۇڭا مېنىڭ ئويلىغانلىرىم سىزگە باللارچە تېگىرقاشلار ئىچىدىكى چىگىش خىياللاردەك تۇيۇلۇشى مۇمكىن. شۇڭا مەن ھېچكىمنى شوئارغا چاقىرماقچى ئەمەس، نەسىھەت قىلىشقا شەرتىم تېخىمۇ توشمايدۇ. مەن پەقەت فرانسىيىدىكى دۇنيانىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىن بىلىم ئىزدەپ بۇ يەرگە كەلگەن تەڭتۇشلار بىلەن ئۆزىڭىزنى سىلىشتۇرۇپ بېقىشىڭىزنىلا تەۋسىيە قىلىمەن. بولۇپمۇ پىلان-ئارزۇلىرىڭىزنى

ئاشۇ ياشلاردەك ئاچكۆزلۈك بىلەن چوڭراق، يوكسەكرەك تۇرۇشىڭىزگە مەسلىهەت بېرىمەن. چۈنكى مۇنداق جاسارەت ئۆزىڭىزدىكى ئالاھىدە كۈچنى (ئىقتىدار جەھەتتە) پارتلىتىپ چىقىرىشىڭىزغا تۈرتكە بولىدۇ!

خاتىمە

مەنمۇ ئاستا-ئاستا پارىژلىقلار سىپىگە قوشۇلۇۋاتىمەن-ئەتىگەن سائەت 8:30

دىن كەچ 10:30 غىچە ئۆگىنىش (مەكتەپتە، كۇتۇپخانىدا، پىئانىنو مەشىق زالىدا) ئادەتكە ئايلىنىپ كەتتى (چۈشتە قوساقنى ئالداشقا يېرىم سائەت كېتىدۇ). بىر كۈنلۈك جىددىيچىلىكتىن كېيىن ياتاقىمغا كېلىشۈالغىچە بەزىدە كۆڭلۈم ئاينىغاندەك بىئارام بولىمەن، بېشىم ئاغرىپ، كۆزلىرىمنى ئاچالماي قالىمەن. كارۋىتىم جەننەتتەك كۆرۈنۈپ كېتىدۇ. نېمىشقا بىر كۈن 30 سائەت بولۇپ قالمىغاندۇ؟ ياكى ئىنسانلار ماشا ئۇخشاش

چىدىماس بولغاچقا شۇنداق تەڭشەلگەنمىدۇ؟! 40 سائەت بولسا قانداق ياخشى بولاتتى ...دېگەنلەرنى ئويلايمەن. باشتا ئېيتقىنىمدەك 10 ياشقىچە بولغان ھاياتىمدا ئۆگەنگەنلىرىمنىڭ ئازلىقىنى ھېس قىلغانسېرى ۋاقتىنى يەتكۈزەلمەي قېلىۋاتقاندەك ئازابلىنىمەن. ئۆگىنىشكە تېگىشلىك نۇرغۇن نەرسىلەر ئېشىپ قېلىۋاتىدۇ، بۇنىڭغا ئىچىم پۇشىدۇ...

http://qamus.okyan.com/View.aspx?ID=6882